

Stippelvaren gevonden nabij Haulerwijk

Pieter Huisman, senior-velmedewerker, ontdekte onlangs een markante varen op een plek in het Blauwe Bos bij Haulerwijk. Uiteindelijk bleek het te gaan om de in Nederland zeer zeldzame Stippelvaren (*Oreopteris limbosperma*). Boswachter Henk-Jan van der Veen geeft op de weblog van boswachters van Staatsbosbeheer in Fryslân weer hoe Pieter de plant vond: 'Met de auto door het bos rijdend viel mijn oog plotseling op een varen, die leek op een Mannetjesvaren (*Dryopteris filix-mas*), maar toch net even iets anders was. Het blad omdraaiend werd mijn vermoeden snel bevestigd, de plaatsing van de sporenhoopjes liet geen twijfel,... de Stippelvaren.

Tijdens het afstruinen van de omgeving, vond ik nog meer planten van deze soort.' De kleine, tegen de bladrand gelegen sporenhoopjes zijn kenmerkend voor de soort, evenals de gele kliertjes op de onderzijde van het blad en de citroengeur bij kneuzing. De Stippelvaren groeit met name op schaduwrijke en vochtige glooiingen in onze pleistocene streken, vooral langs greppelkanten aan de rand van het bos. De groeiplaatsen zijn wisselvallig: ze variëren van jaar tot jaar. Bij meer gericht zoeken zou de Stippelvaren wellicht op meer plaatsen gevonden kunnen worden.

Areaal herstellend hoogveen in Bargerveen toegenomen

Voor een landschapsecologische analyse voor een Natura 2000 beheerplan en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is een goede habitatkaart met een beheerplan noodzakelijk. De laatste jaren is hard gewerkt aan het maken van die kaarten voor alle Natura2000 gebieden. De kaart voor het Bargerveen was als één van de laatste aan de beurt en tijdens het opstellen bleek een deel van de basisinformatie (vegetatiekarteringen) verouderd.

Beheerder Piet Ursem en boswachter Jans de Vries hebben daar op gewezen.

Er zijn omvangrijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd onder hun leiding – met zichtbare resultaten. De lokale beheerders meenden dat een groot deel inmiddels echt te kwalificeren is als 'Herstellend hoogveen (H 7120)' in plaats van als vegetatieloos open water. Daarom werd in 2013 besloten om een aanvullende kartering te laten uitvoeren.

Er zijn maar liefst 500 vegetatievlakken opnieuw onderzocht. De conclusie was, dat het areaal herstellend hoogveen inmiddels met 112 ha is toegenomen. Veel vlakken

die eerder gekarteerd waren als 'water' (samen 82 ha) zijn begroeid geraakt met Waterveenmos (*Sphagnum cuspidatum*) ofwel de Rompgemeenschap met Waterveenmos van de Klasse der hoogveenslenken en 25 ha met de Rompgemeenschap van Pijpenstrootje en Veenmos (Klasse der hoogveenslenken en de Klasse der hoogveenbulten). Overigens werd in 2013 ook vastgesteld dat het 'Actief hoogveen' in het Bargerveen verspreid over acht kleine vlakjes voorkomt. Kenmerkend daarvoor is een moslaag met Hoogveenveenmos (*Sphagnum magellanicum*) en Wrattig veenmos (*S. papillosum*). Dit vegetatietype komt alleen voor op plekken waar voedselarm grondwater gedurende het gehele jaar nooit verder uitzakt dan 20-25cm beneden het maaiveld. Het aantal vindplaatsen is toegenomen, maar het areaal is klein. Dat betekent dat 'Actief hoogveen' ook profiteert van de hydrologische maatregelen, maar dat het succes heel bescheiden is. Een succesverhaal?

Werken aan eindeloze Veluwe

Het voornemen van begin 2014 van boswachter Lennard Jasper van Staatsbosbeheer: "Eindeloos werken aan een eindeloze Veluwe. Waar rasters weg kunnen, gaan ze weg en daar waar ze echt moeten staan, worden ze beveiligd."

Zijn motivering: Lennard vond op zijn eerste werkdag van het nieuwe jaar een dode Reebok in een raster op de Veluwe nabij Garderen; een nieuw privé-raster van stevig grofmazig gaas met drie stroomdraden erboven; geplaatst om Wilde zwijnen en Edelherten te beletten op een landgoed te komen. De Reebok was onder de stroomdraden door gesprongen, met zijn voorpoot in het raster blijven hangen en is daardoor ellendig aan zijn einde gekomen. Een week later vond Lennard met stroomdraad omwikkelde restanten van een Edelhert. Lennard maakte zijn voor-nemen openbaar via internet en voegde daar een filmpje

(foto: Berco Hoegen)

Waterveenmos in Bargerveen

met toelichting aan toe.

De Veluwe is het grootste natuurgebied op de Nederlandse zandgronden. Uitgestrekt ja, maar niet eindeloos groot voor de fauna. Naast wegen vormen dus ook allerlei oude en nieuwe rasters barrières voor Edelherten (*Cervus elaphus*), Wilde zwijnen (*Sus scrofa*) en Reeën (*Capreolus capreolus*).

De provincie Gelderland staat het plaatsen van privé-rasters in de bossen op de Veluwe toe. Boswachters willen strengere regels voor het plaatsen. Ze moeten op zijn minst beveiligd worden met fijnmaziger kippengaas, zodat Reeën er niet in verstrikt kunnen raken.